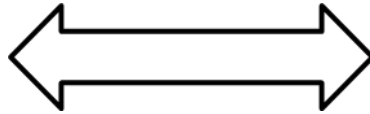

Sveikatą stiprinantis universitetas – darnios visuomenės modelis

Dr. Laima Galkutė

Aukštojo mokslo kokybė

**Absolventų
kompetencijos**

**Aukštosios
mokyklos vaidmuo
visuomenėje**

Darnus vystymasis

Darnaus vystymosi tikslas – užtikrinti tinkamą asmens ir visuomenės **gyvenimo kokybę**, dabar ir ateityje.

Darnus vystymasis grindžiamas **integraliu požiūriu** į ekonomikos ir socialinę raidą bei aplinkos apsaugą specifiskame kultūros kontekste.

Darnaus vystymosi švietimo tikslas – ugdyti **kompetencijas**, svarbias profesinei ir visuomeninei veiklai bei asmens saviraiškai greitai besikeičiančiame ir daugialybiais ryšiais pasižyminčiame pasaulyje.

Darnaus vystymosi principai

- orientavimasis į vertybes;
- sisteminė prieiga;
- refleksijos ir ateities įžvalgos dėmė;
- kontekstualumas;
- bendradarbiavimas ir partnerystė.

Švietimo funkcijos

Humanistinė: plėtoti asmens galias ir vertybes.

Profesinė: padėti įsitvirtinti darbo rinkoje.

Socialinė: skatinti suvokti visuomenės raidos procesus ir juose dalyvauti.

Transformacinė: inicijuoti pozityvius pokyčius
pokyčius, kurti tobulesnį pasaulį.

Transformuojamosios kompetencijos

Sisteminis mąstymas, reiškinių, problemų kompleksiskumo suvokimas.

Visuminis požiūris, tarpdalykinių ryšių supratimas.

Kritinis mąstymas, gebėjimas formuluoti analizės reikalaujančius klausimus.

Į ateities perspektyvą orientuotas, kūrybiškas mąstymas.

Problemų formulavimas, pokyčių valdymas.

Problemų sprendimas, kliūčių įveikimas.

Mokslinių tyrimų vaidmuo visuomenės darniam vystymuisi

Darnaus vystymosi moksliniai tyrimai formuoja visuomenės raidos mokslinį pagrindą ir studijų turinį.

Darnaus vystymosi švietimo didaktikos moksliniai tyrimai: visuose švietimo lygiuose, ypač aukštajame moksle, reikia inovatyvių metodų, ugdančių kritinį ir kūrybinį, strateginį mąstymą, verslumą – esmines, į perspektyvą orientuotas kompetencijas.

Aukštojo mokslo iššūkiai

Aukštojo mokslo misiją ir potencialą inicijuoti ir stiprinti inovatyvias visuomenės raidos tendencijas ir procesus lemia:

- raidos problemų priežasčių kompleksiskumas, sudėtingi socialinių ir ekologinių sistemų tarpusavio ryšiai;
- vertybinė orientacija – darnus vystymasis neatsiejamas nuo humanitarinių ir socialinių mokslų, įvertinant pokyčių poveikį socialinei raidai ir atskleidžiant būdus teisingumui, lygioms galimybėms, kultūros raiškai bei kitoms žmogaus teisėms realizuoti;
- gebėjimas susieti specifinių tyrimų rezultatus formuluojant kompleksinių problemų sprendimus;
- poreikis koordinuoti ir integruoti įvairių visuomenės grupių požiūrius į vystymosi perspektyvą.

Perspektyva

1. **Keiskime mūsų pasaulį: Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 metų.** Darnaus vystymosi tikslai (2015) [Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development. Sustainable development goals]
2. **Global Action Programme on Education for Sustainable development**

Darnaus vystymosi tikslai (1)

1 tikslas. Panaikinti visų formų skurdą visose šalyse.

2 tikslas. Panaikinti bada, užtikrinti apsirūpinimą maistu ir geresnę mitybą, skatinti darnų žemės ūkį.

3 tikslas. Užtikrinti sveiką gyvenseną ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę.

4 tikslas. Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi.

5 tikslas. Pasiekti lyčių lygybę ir moterų ir mergaičių įgalėjimą.

6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją.

Darnaus vystymosi tikslai (2)

7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija.

8 tikslas. Skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, produktyvų įdarbinimą ir deramą darbą

9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves.

10 tikslas. Mažinti nelygybę tarp šalių ir pačiose šalyse.

11 tikslas. Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs.

12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius.

13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų.

Darnaus vystymosi tikslai (3)

14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi.

15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą.

16 tikslas. Skatinti taikias ir įtraukias visuomenės darniam vystymuisi, suteikti visiems galimybes reikalauti teisingumo ir kurti veiksmingas, atsakingas ir įtraukias institucijas visais lygiais.

17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę.

.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Darnaus vystymosi švietimas po 2014 m.

Global Action Programme

Programos tikslas

Pasitelkti švietimą darnaus vystymosi siekiamis įgyvendinti

a. Švietime siekti, kad kiekvienam asmeniui būtų suteikta galimybė ugdytis vertybes ir gebėjimus bei įgyti žinių, siekiant prisidėti prie darnaus vystymosi.

b. Didinti švietimo ir mokymosi vaidmenį įvairiose strategijose, programose ir veiklose, kreipiančiose į darnų vystymąsi.

Prioritetinės sritys

1

Tobulinti **strategiją**

2

Kurti **mokymosi aplinkas** (visos institucijos strategija)

3

Tobulinti **mokytojų, dėstytojų** kvalifikaciją

4

Įgalinti ir paskatinti veikti **jaunimą**

5

Inicijuoti darnaus vystymosi sprendimus **vietos lygmenyje**

Darnaus vystymosi tikslai

4 tikslas. Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi

4.7. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys įgytų žinių ir gebėjimų, reikalingų darniam vystymuisi skatinti, įskaitant, be kitų dalykų, švietimą darnaus vystymosi ir darnios gyvensenos, žmogaus teisių, lyčių lygybės, taikos ir nesmurtinės kultūros skatinimo, pasaulinės pilietybės bei kultūrų įvairovės ir kultūros indėlio į darnų vystymąsi vertinimo klausimais.

SMTEP

Strateginis tikslas:

Skatinti darnią žmogaus ir visuomenės raidą, stiprinančią šalies konkurencingumą ir sudarančią sąlygas inovacijoms, plėtojant studijas ir vykdant MTEP.

Tinkami SMTEP tikslai ir uždaviniai:

1. Sukurti gebančiam ir motyvuotam asmeniui palankią aplinką tapti aukštos profesinės kvalifikacijos specialistu, savęs realizavimą derinančiu su valstybės ir visuomenės lūkesčių tenkinimu
 - 1.2. Nuolat atnaujinti ir tobulinti studijų turinį ir procesą bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, didinti dėstytojų profesionalumą
2. Kurti naujas žinias, sudaryti mokslo, verslo ir kultūros integracijos sąlygas, siekiant stiprinti šalies pranašumus
 - 2.2. Rengti viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimo MTEP ir naujomis žiniomis grįstų inovacijų srityse specialistus, stiprinti jų žinių ir technologijų perdavimo gebėjimus
 - 2.3. Skatinti tarpinstitucinį, tarpsektorinį ir tarptautinį bendradarbiavimą plėtojant aukščiausio lygio mokslinius tyrimus, taip pat visuomenei ir valstybei strategiškai svarbių problemų sprendimui ir ūkio plėtrai aktualias MTEP veiklas

3. Užtikrinti duomenimis, informacija ir įrodymais, profesionalumu ir pasitikėjimu grįstą studijų ir MTEP sistemos funkcionavimą
 - 3.1. Užtikrinti efektyviam mokslo ir studijų sistemos funkcionavimui būtiną kokybišką stebėseną ir ja paremtą analizę, vertinimą ir prognozavimą
 - 3.3. Stiprinti mokslo ir studijų institucijų lyderystės visuomenėje kompetencijas ir inovacijų valdymo gebėjimus

Darnaus vystymosi raiška aukštojoje mokykloje

- Darnaus vystymosi koncepcija studijų dalykuose
- Darnaus vystymosi problemų tyrimai ir inovacijos
- Į darnų vystymąsi orientuota praktinė veikla (išteklių tausojimas; “žalieji” pirkimai, transporto strategija, atliekų kiekio mažinimas ir rūšiavimas, gyvensenos kaita ir pan.
- Dalyvavimas vietos bendruomenės/miesto darnaus vystymosi veiklose

Děkoju už děmesj